

Mauro Palma úrnak

a kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésének európai bizottsága elnöke

Strasbourg

Tisztelt Elnök Úr!

Mellékelten megküldöm a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésének európai bizottsága (CPT) által 2007. január 30-2007. február 1. napjain Magyarországon végzett vizsgálatot követően készített CPT 62/2007. számú jelentésre az érintett magyar hatóságok válaszát angol és magyar nyelven.

Budapest, 2007. június 8.

Tisztelettel:

Prof. Dr. Vókó György
CPT nemzeti összekötője

Mauro PALMA úrnak

A kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésének európai bizottsága elnökének

Strasbourg

Tisztelt Elnök Úr!

Az Európa Tanács Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőzésére létrehozott Európai Bizottság (CPT) Magyarországon 2007. január 30. és február 1. közötti, a Szegedi Fegyház és Börtönben tett látogatásáról készített jelentésére – az igazságügyi és rendészeti miniszter, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka és a Csongrád megyei főügyész – az alábbiakban összefoglalt észrevételeiket és válaszaikat tartalmazó tájékoztatást adják:

Mindenekelőtt kiemelendőnek tartjuk, hogy Magyarországon a CPT megállapításait nagyon komolyan veszik, az ajánlások megvalósítását fő feladatnak tekintik. A CPT nemcsak a hiányosságokat róta és rója fel, hanem elismerte és elismeri a törekvéseket és az eredményeket is. Tevékenységében segíteni akarás és maga a konkrét segítség is kifejezésre jut. A magyar hatóságok egybehangzóan mondanak köszönetet a CPT-nek a korrekt, példás együttműködésért, a segítségért.

1. A Jelentés 11. pontjához:

A Szegedi Fegyház és Börtönben (a továbbiakban: bv. intézet) elhelyezett fogvatartottak közel 80%-át a hosszabb ítéletidővel rendelkező és rendkívül súlyos bűncselekményt elkövetők teszik ki, esetükben az agresszív viselkedés, az intézet, a fogvatartás rendjével való szembefordulás valószínűsége átlagon felüli. A fogvatartottak által esetlegesen elkövetett rendkívüli események hatékony, idővesztés nélküli megszakítása, felszámolása érdekében elengedhetetlen, hogy egyes kényszerítő eszközök (gumibot, bilincs, könnyfakasztó spray) a felügyelet ruházaton viselt felszerelései közé tartozzanak. Ez azonban nemcsak a Hosszú időtartamú Speciális Rezsím (továbbiakban: HSR) körletre, hanem a bv. intézet egész területére érvényes. A

bilincs bilincstokban történő elhelyezése részben rejtett tárolást eredményez, a gumibot rejtett módon történő viselése – mérete miatt – nem valósítható meg.

A mozgáskorlátozó eszközök alkalmazását egyéenként megvizsgálva, a fogvatartás biztonságára jelentő veszély mértékétől függően rendelték/rendelik el, így nem zárták/zárják ki annak lehetőségét, hogy egyes fogvatartottakat bilincsrögzítő öv alkalmazása nélkül mozgassanak. (A HSR-körleten elhelyezettek közül – 2007. május 11-én – 4 fő fogvatartottal szemben nem alkalmaztak bilincsrögzítő övet.)

2. A Jelentés 14. pontjához:

A fogvatartottak HSR-körleten történő elhelyezése a CPT javaslatában megfogalmazottakkal megegyező, annak megváltoztatása a továbbiakban sem indokolt.

3. A Jelentés 18. pontjához:

A HSR-körleten elhelyezett fogvatartottak szabad levegőn tartózkodására kijelölt udvarrészt a CPT korábbi javaslatának figyelembe vételével alakították ki. Az udvar eredeti tervek szerinti kiépítését (az udvar átlátható anyaggal történő teljes vagy részleges lefedése) a CPT – az időjárás elemek érzékelhetőségének hiányára hivatkozással – ellenezte.

A bv. intézet a többi udvarrészéhez hasonlóan – az alapterületet nem csökkentő karizomfejlesztő rúd kialakításával – a HSR-körlet tetőtéri „sétaudvarán” is lehetőséget biztosított a fogvatartottak fizikumának fejlesztésére. A fogvatartottak az udvarra – igény szerint – a szobakerékpárt, az elliptikus tréner és a labdát is felvihetik. A fogvatartottak a „sétaudvaron” eltöltött időt kifejezetten a mozgásigényük kielégítésére fordítják, pihenésre alkalmas ülőalkalmatosság kialakítására irányuló igényt ezidáig nem fogalmaztak meg, annak kialakítását egészségi állapotuk nem teszi indokolttá.

Az elítélteket nem zárták ki a párosan végezhető sportolási lehetőségekből, a CPT látogatás időszakában a szökési előkészülettel összefüggő kivizsgálások miatt volt szükség a páros tevékenységek ideiglenes jellegű korlátozására.

4. A Jelentés 20. pontjához:

A bv. intézet a HSR-körleten elhelyezett elítéltek számára a munkavégzést biztosítja, zárkáikban (hétköz)napi négy óra időtartamban teljesítményberezéses munkát végeznek.

A szabadidő hasznos eltöltésére kialakított terek fogvatartottak általi igénybevételének visszaszorulása a 2006. októberében ismertté vált fogolyszökési előkészület miatt szükséges kivizsgálások időtartamáig tartott. A CPT látogatása óta a közösségi helyiségek által nyújtott lehetőségeket az elítéltek – az eredeti elképzelések szerinti gyakorlathoz hasonlóan – kihasználják.

Az oktatási intézmények a hosszú időtartamú szabadságvesztésre ítélt, távoli időpontban szabaduló fogvatartott képzésére nem fektetnek hangsúlyt. A későbbiekben a bv. intézet egyetlen eszköze az oktatást végző intézmény felé történő követelménytámasztás lehet, amelyben a HSR-körleten elhelyezett elítéltek programba való bevonását fogalmazzák meg.

A munkába állást elősegítő képzések esetében azonban erre nincs lehetőség, mert a pályázatokat elnyerő oktatási intézmények csak a pályázati feltételeknek megfelelően végezhetik a tevékenységüket, így a HSR-körleten elhelyezett fogvatartottak rendszeresen kívül maradnak az oktatásba bevonhatók körén.

A bv. intézet a fogvatartottak igénye szerint biztosítja a szabad vallásgyakorlást, amelyre – a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) 36/A. §-ának (3)-(4) bekezdése alapján – egyénileg is sor kerülhet. A HSR-körleten elhelyezett elítéltek általában egyénileg találkoznak a lelkésszel.

5. A Jelentés 22. pontjához:

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 14. §-ának (1) bekezdés c) pontja a fogvatartott hozzájárulása nélkül ad lehetőséget a büntetés-végrehajtási szervezet tagjának jelenlétére, a gyógykezelést végző betegellátó biztonsaága, illetve a szökés megakadályozása céljából. A büntetés-végrehajtás során nem általános gyakorlat, hogy az orvosi ellátás alkalmával minden esetben jelen van a felügyelet egy tagja. A fogvatartott egészségügyi ellátására felügyelet nélkül kerül sor, amennyiben azt a biztonsági és egyéb szempontok megengedik.

A felügyelők – büntetőjogi felelősség terhe mellett – ugyancsak kötelezettek a tudomásukra jutott egészségügyi adatokat titokként kezelni. Az egészségügyi szolgáltatásban közreműködő orvosok és szakdolgozók is törekednek az adott helyzethez és körülményekhez alkalmazkodva, a betegek állapotával kapcsolatos információk bizalmas kezelésére, kiemelt figyelemmel az emberi jogok és a méltóság tiszteltben tartására.

A mindennapi gyakorlatban bevezetett és alkalmazott módszerekkel, technikákkal a vizsgálatok – a megfelelő távolság, de szükségesnek ítélt elérhetőség feltételeinek megteremtésével – megvalósíthatók úgy, hogy a

felügyelők közvetlenül ne értesüljenek a fogvatartott személyes egészségügyi adatairól.

A hivatkozott jogszabály módosítását emiatt nem látják indokoltnak.

6. A Jelentés 23. pontjához:

2007. január 4-étől 30-ig átmenetileg — betegsége miatt — valóban nem dolgozott pszichológus a HSR-körleten, de ezen időszakban szükség szerint a körleten szolgálatot teljesítő pszichológus végzettségű nevelő és a bv. intézet más körletein dolgozó pszichológus is rendelkezésre állt.

A büntetés-végrehajtás személyzeti politikájától messzemenően idegen a nemi megkülönböztetés bármilyen szemlélete. Meg kell azonban említeni, hogy bizonyos szakterületeken (egészségügy, pszichológia, nevelés) — kifejezetten a férfi fogvatartottak esetében — a női alkalmazottak foglalkoztatása eredményesebb, jótékonyan befolyásolja a kedélyállapotot, fékezi az agressziót és az indulatokat. Ezért nem igazolható az a megállapítás, hogy a női pszichológust férfi szakember alkalmazásának lehetősége miatt vonták ki a HSR-körleten végzett munkájából. Nevezett pszichoterápiás gyakorlata ellenére nehezen tudott alkalmazkodni a körleten meghatározott előírásokhoz, nem találta meg a megfelelő kontaktust a fogvatartottakkal és a személyzettel sem. 2007. február 1-jétől férfi szakembert foglalkoztatnak, aki nem a nemi sajátosságaiból adódóan, hanem szakmai és emberi rátermettsége miatt, a kívánalmaknak és a szakmai szabályoknak megfelelően látja el a feladatait, aktívan vesz részt a team-munkában is, és élvezzi a személyi állomány korlátlan bizalmát.

Az így kialakult helyzetben semmilyen érdekkonfliktus nem tapasztalható, a pszichológus terápiás tevékenysége összhangban áll minden egyéb feladat végrehajtásával.

7. A Jelentés 25. pontjához:

Egyetértünk a Jelentés azon álláspontjával, amely a tetőtérben kialakított „sétaudvaron” tartózkodó elítélttel szembeni mozgáskorlátozás szükségtelenségét fogalmazza meg. A CPT-látogatást követően a szabad levegőn tartózkodás ideje alatt a fogvatartottakkal szemben nem használnak mozgáskorlátozó eszközt.

A HSR-körleten elhelyezett, valamint a IV. biztonsági csoportba tartozó elítéltek esetében — a rendkívüli események megelőzése érdekében — egyéni kockázatelemzés alapján, személyre szabottan alkalmaznak mozgáskorlátozó eszközöket.

A CPT konkrét példát nem fogalmazott meg arra vonatkozóan, hogy a mozgáskorlátozó eszközök mely betegségek esetében akadályozzák a diagnózis felállítását. Általánosságban elmondható, hogy amennyiben — az orvos véleménye alapján — a mozgáskorlátozó eszköz a helyes diagnózis felállítását akadályozná, vagy befolyásolná, akkor azt a felügyelet eltávolítja.

A bilincset, illetve a bilincsrögzítő övet a látogató-fogadásra kijelölt helyiségbe, illetve az onnan visszakisérés során alkalmazzák, így a jelentés azon megállapítása — amely szerint a látogatás gyakorlata a fogvatartott és a hozzátartozója vonatkozásában megalázó — nem egyezik az érintett magyar hatóságok álláspontjával.

8. A Jelentés 26. pontjához:

A HSR-körlet létrehozásakor a bv. intézet vezetése tájékoztatta a személyi állományt az ott elhelyezett fogvatartottak, illetve a körleten történő szolgálatteljesítés átlagon felüli veszélyeiről.

A körleten szolgálatot teljesítők „*kiválasztása*” során az önkéntességet tekintették fő szempontnak.

A szolgálatot természetesen utasításra is el kell látnia az arra kijelölt személynek, de a fogvatartottaktól — a szokásostól nagyobb mértékben — tartó beosztott potenciális rendkívüli esemény-forrás lehet. A személyi állomány női dolgozói nem jelentkeztek a HSR-körleten teljesítendő szolgálatok ellátására.

9. A Jelentés 27. pontjához:

A HSR-körleten lévő elítéltek elhelyezésének indokáról az ott szolgálatot teljesítő beosztottakat a szolgálat ellátásához szükséges mértékben informálják. A kezdetekben jól motivált, lelkesedő, az átlagosnál nagyobb biztonsági kockázatot vállaló személyi állomány illetményfejlesztést valóban nem kapott. A megbecsülés és elismerés jeleként a bv. intézet vezetése a beosztottak számára havonta négy órás rekreációs kedvezményt (uszoda-használat, színház-látogatás, stb.) biztosít.

10. A Jelentés 28. pontjához:

A fogvatartottak látogató-fogadási időpontjának és időtartamának meghatározása — a szabadságvesztés és előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 89. § (1) bekezdése szerint — parancsnoki jogkör. Az R. minimális időtartamra (30 perc) vonatkozó meghatározásának a bv. intézet eleget tesz, a látogató-fogadásra mindegyik fogvatartott esetében egy órát biztosítanak. Amennyiben a

bv. intézet, illetve a fogva tartás biztonsága indokolja, a parancsnok — az R. 90. § (1) bekezdése alapján — elrendelheti, hogy a látogató-fogadás végrehajtására a speciális biztonságu helyiségben kerüljön sor.

A Bv. tvr. 36. §-ának (5) bekezdés e) pontja szerint az elítélt a „*távbeszélő használatára a büntetés-végrehajtási intézet lehetőségei szerint jogosult, az ellenőrizhető, az ellenőrzés lehetőségéről az elítéltet tájékoztatni kell.*”

A HSR-körleten elhelyezett elítéltek — a bv. intézetben fogva tartott társaikhoz hasonlóan — heti egy alkalommal 7 perc időtartamban telefonálhatnak, amely — a fogvatartott alkalomszerű kérésére — további egy alkalommal megnövelhető.

Tekintettel arra, hogy valamennyi HSR-körleten elhelyezett elítélt kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekményt követett el és távoli szabadulási idővel rendelkezik, illetve az életfogytig tartó fegyházbüntetésből nem bocsátható feltételes szabadságra, a bv. intézetnek elemi biztonsági érdeke fűződik a látogató-fogadás biztonságos lebonyolításához, továbbá a telefonbeszélgetések ellenőrzéséhez.

A bv. intézet — figyelembe véve a konfliktushelyzetek kialakulásának kockázatát is — nem tesz különbséget a HSR-körleten, illetve más körleteken elhelyezett fogvatartottak kapcsolattartása tekintetében. Ezen fogvatartotti jogok biztosításának többlet időtartamát a személyi állomány ráfordítható szolgálati ideje is nagymértékben befolyásolja.

11. A Jelentés 29. pontjához:

A fogvatartottak büntetőeljárás jogait a bv. intézet biztosítja, a felügyelet lehetősége mindösszesen a telefonhívás jogosságának megállapításáig, az ügyvéd személyének azonosításáig terjed. Az ügyvédek telefonszáma és ügyvédi minősége a számítógépes telefonrendszer nyilvántartásában szerepel, a rendszer a lehallgatás lehetőségét rövid, a beazonosításra elegendő idő elteltével automatikusan megszünteti.

12. A Jelentés 30. pontjához:

A mozgáskorlátozó eszközök alkalmazását egyéenként, a fogvatartás biztonságára gyakorolt kockázati tényezők felmérését követően — az ún. Kezelési Utasításban — rendelték el. A HSR két körletrészében elhelyezett fogvatartottak kezelésére „*egyedi kezelési utasítások*” kerültek kiadásra és a körletrészek működési rendjét az intézet parancsnoka intézkedésben szabályozta. A Csongrád Megyei Főügyészség — a rendszeres ellenőrzések során — a HSR-körleten elhelyezett fogvatartottak vonatkozásában nem élt olyan kifogással, amely az elítéltekkel szembeni mozgáskorlátozást

szükségtelennek, vagy aránytalannak ítélte volna meg. A CPT jelentésében hiányolt ügyészi intézkedés megtételére a konkrét – szökés előkészületével kapcsolatos – esetben azért nem volt szükség, mert a bv. intézet vezetése a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el. Amennyiben a parancsnoki intézkedések törvénysértőek lettek volna, akkor az ügyészség is a szükséges intézkedéseket megtette volna a törvénysértések megszüntetése érdekében. Figyelemmel arra, hogy a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az elítéltek biztonságos őrzésének felelőssége az intézet parancsnokát terheli és amennyiben a parancsnok által kiadott intézkedések és utasítások jogszabályi előírásokba nem ütköznek, abban az esetben az ügyésznek nincs törvényes lehetősége azt megváltoztatni, az őrzés vonatkozásában nem veheti át az erre speciálisan kiképzett parancsnoktól a felelősséget. A jogszabályi lehetőségeket kihasználva a bv. intézet vezetése és a HSR körleten szolgálatot teljesítő személyzet a maximális biztonságra törekedett. A büntetés jellegéből adódóan itt magas annak az absztrakt veszélye, hogy a fogvatartottak szökést kísérelnek meg és ennek érdekében a végrehajtás során a legdrasztikusabb erőszakot is alkalmaznák azzal a személlyel szemben, aki a szökés megakadályozására törekedne.

13. A Jelentés 32. pontjához:

A HSR és a Biztonsági Speciális Rezsím körlet (a továbbiakban: BSR-körlet) létrehozását, működtetését jogszabály nem írja elő. A rezsím-körletek működését alapvetően a 31-100-2/2007. sz. parancsnoki intézkedés szabályozza. A két rezsímbe történő behelyezés az elítéltek magatartásán, a fogvatartás biztonságára veszélyességen alapul.

Az intézkedés szerint a HSR-körletre azokat az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt fogvatartottakat helyezik, akik esetében alapos okkal feltételezhető, hogy szabálykövető magatartást tanúsítanak és hajlandók a felügyelettel együttműködni. A BSR-körletre *„az az elítélt helyezhető, akinek előélete, bűncselekménye, büntetési ideje, illetve viselkedése alapján okkal lehet arra következtetni, hogy az intézet rendjét súlyosan sértő cselekményt, fogolyszökést, terrorcselekményt készített elő vagy követett el, saját vagy mások életét testi épségét sértő vagy veszélyeztető magatartást fog tanúsítani vagy ilyen cselekményt már elkövetett.”*

A nyíltan, vagy rejtetten agresszív viselkedésű, az önkontrollját gyakran elveszítő, az előnyszerzés céljából agresszív cselekménnyel reagáló, továbbá a fogva tartott társaitól veszélyeztetett fogvatartottakat is a BSR-körleten indokolt elhelyezni.

A HSR-, és BSR-körleteken való elhelyezés, valamint a Kezelési Utasítások meghatározásai 90 naponként felülvizsgálatra kerülnek. A felülvizsgálat során a körleten szolgálatot teljesítő beosztottak véleményét is figyelembe veszik.

A HSR-, és BSR-körletek közötti „éles határvonal meghúzását” több tényező nehezíti. A HSR körlet maradéktalanul nem tudja betölteni eredeti rendeltetését, mert jelenleg is vannak olyan elítéltek ezen a körleten, akiknek a BSR-körleten történő elhelyezése lenne indokolt. Egyes fogvatartottak HSR-körletről történő áthelyezésére, a fogvatartás biztonságára potenciális veszélyt jelentő elítéltek elhelyezésére a BSR-körlet — jelenlegi állapotában — nem alkalmas (zárkaajtók, rácsozatok minősége, állapota, könnyen rongálható, elmozdítható berendezési tárgyak stb.), a körlet biztonsági felszereltsége — az ott elhelyezendő fogvatartottak veszélyességéhez mérten — nem garantálja az esetleges rendkívüli esemény megelőzését. A körlet biztonságát erősítő műszaki és technikai berendezések, eszközök rendszeresítésére irányuló bv. intézeti igényeket a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága — költségvetési okok miatt — nem tudta biztosítani.

A BSR-körleten szolgálatot teljesítők — a HSR-körleten szolgálatot teljesítő társaikhoz hasonlóan — külön képzésben részesültek. Nappali szolgálatellátás esetén a HSR-körlet vezetője, hivatali munkaidőn kívül a körlet-főfelügyelő, illetve a biztonsági tiszt alárendeltségébe tartoznak.

14. A jelentés 33. pontjához:

A CPT javaslata szerint kockázatelemzéssel kell megállapítani a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélttek esetében, hogy képesek-e büntetésük hátralevő részét a társadalomban eltölteni.

Tekintettel arra, hogy — a hatályos szabályozás szerint — ezen fogvatartottak szabadulásának egyetlen módja a kegyelem, a CPT ezen felvetése jelenleg nem aktuális.

A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt, életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt fogvatartottak kezelése a büntetés-végrehajtási szervezet számára nagy kihívást jelent. A feltételes szabadságra bocsátás kizárásával az elítéltek élete — a bv. intézet erőfeszítései ellenére — céltalan lehet, ők maguk pedig potenciális öngyilkossá, illetve terrorcselekményt elkövetőkké válhatnak.

Összefoglalás:

A CPT jelentésében megfogalmazott ajánlásokat a bv. intézet — mint ahogy a korábbiakban is (HSR-körlet tervei) — figyelembe vette, a szökési előkészületek időszakában ideiglenesen bevezetett korlátozásokat feloldották, a CPT látogatása óta a HSR-körlet az eredeti elképzelések szerint működik.

A HSR-körleten elhelyezett elítéltek által esetlegesen elkövetett rendkívüli események hatékony, idővesztés nélküli megszakítása, felszámolása érdekében elengedhetetlen, hogy egyes kényszerítő eszközök a felügyelet ruházaton viselt felszerelései közé tartozzanak.

A fogvatartottak kapcsolattartási joga tekintetében (látogató-fogadás, telefonálás) — a konfliktushelyzet kialakulásának kockázatát mérlegelve — az egyes fogvatartottak között nem tesznek különbséget, így a speciális körletrészekben (HSR-, BSR-körlet) elhelyezett elítéltek esetében sem.

Az elítéltek lelkiismereti és vallásszabadsági jogait biztosítják. A jelentés előző CPT látogatás tapasztalataira utaló, „*a vallásukat is gyakorolhatták*” megfogalmazás megtévesztő, arra enged következtetni, hogy a bv. intézetben jelenleg nem biztosítják a fogvatartottak lelkiismereti-, és vallásszabadsághoz való jogát.

A bv. intézet a fogvatartottak igénye szerint biztosítja a szabad vallásgyakorlást, amelyre - a Bv. tvr. 36/A. §-ának (3)-(4) bekezdése alapján - egyénileg is sor kerülhet. A HSR-körleten elhelyezett elítéltek általában egyénileg találkoznak a lelkésszel.

A mozgáskorlátozó eszközök alkalmazását — a fogvatartott biztonságra veszélyességét mérlegelve egyénenként, személyre szabottan határozták meg.

Amennyiben az eszköz(ök) alkalmazása az orvosi vizsgálatot, a diagnózis felállítását, illetve az ellátást akadályozná, befolyásolná, a személyi állomány tagja — az orvos felkérésére — a felhelyezésen módosít, vagy indokolt esetben ideiglenesen eltávolítja azt. Az orvosi vizsgálat során a személyi állomány tagja csak indokolt esetben tartózkodik a fogvatartottal látó- és hallótávolságban.

A HSR-körleten szolgálatot teljesítők kiválasztása során a nemiség nem volt szempont, az önkéntes jelentkezés során a többletterherrel, és átlagon felüli kockázatvállalással járó szolgálatellátást a női beosztottak nem vállalták. A pszichológus nőt a körülményekhez való alkalmazkodási nehézségei miatt váltották le.

A HSR-körleten elhelyezett elítéltek esetében a bv. intézetnek elemi biztonsági érdeke fűződik a látogató-fogadás biztonságos, speciális kialakítású helyiségben történő lebonyolításához, és a telefonbeszélgetések ellenőrzéséhez.

A jelentés látogató-fogadással, illetve az ügyvéddel történő telefonbeszélgetés lehallgatására vonatkozó megfogalmazásai nem helytállóak, mert mozgáskorlátozó eszközt a látogatás alatt nem, csak a látogatás helyszínére történő mozgás során alkalmaznak, ezért a kialakított gyakorlat nem lehet megalázó. A számítógépes telefonrendszer az ügyvédi beszélgetés ellenőrzését csak a beazonosításra elegendő ideig engedélyezi, azt követően automatikusan megszünteti.

A HSR- és a BSR-körlet működtetési céljai, szabályai egymástól jól különválaszthatók. A HSR körlet eredeti rendeltetését (együtműködő fogvatartottak elhelyezése, kezelése) nem tudja maradéktalanul betölteni, mert egyes fogvatartottak esetében a BSR-körletre történő áthelyezés lenne indokolt. A BSR-körlet amortizálódott, elavult berendezései, valamint egyes eszközök hiánya azonban az elítéltek át-, illetve behelyezését nem teszik lehetővé.

A HSR-körleten szolgálatot teljesítő beosztottak szolgálat-ellátás iránti lelkesedése a betelepítés óta fokozatosan csökkent, az átlagosnál nagyobb kockázattal járó feladat-végrehajtáshoz nagyobb anyagi elismerés, illetmény-emelés nem társult.

Végezetül ismételten hangsúlyozást érdemel, hogy az érintett magyar hatóságok szerint a CPT megállapításai, ajánlásai, megjegyzései elősegítik munkájukat, jól hasznosítható információkat tartalmaznak. Köszönetüket juttatják kifejezésre az eddigi folyamatos jó együtműködés fenntartására törekedve. Az eddig követett gyakorlat szerint kérik a CPT küldöttsége által a Szegedi Fegyház és Börtönben 2007. január 30. és február 1. között tett látogatásáról készült jelentésnek a magyar válasszal együtt történő közzétételét. (A magyarországi választ az érintett hatóságok írásbeli jelentéseiből, véleményeiből összeállította, majd velük és a Kormány illetékes tisztviselőivel a végleges szöveget egyeztette: Prof. Dr. Vókó György CPT összekötő.)